

**РОЗДІЛ 3. ТРУДОВЕ ПРАВО І ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ; АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І
АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ,
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО**

УДК 340

DOI-10.31732/2708-339X-2023-10-153-160

**ФОРМУВАННЯ ПІДХОДІВ І КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ ІНФОРМАЦІЇ,
ЩО ВВОДИТЬ В ОМАНУ**

Сидор В.Д.,

*професор кафедри державно-правових дисциплін
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

доктор юридичних наук, професор

м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113

e-mail: victoriasd@krok.edu.ua

[ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1794-2577](https://orcid.org/0000-0002-1794-2577)

Здебський Ю.В.,

аспірант ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113

e-mail: zdebskyi.y@krok.edu.ua

[ORCID: https://orcid.org/0009-0009-7440-8774](https://orcid.org/0009-0009-7440-8774)

**FORMATION OF APPROACHES AND CRITERIA OF MISLEADING
INFORMATION**

Sydor V.D.,

*Professor of the Department of State and Legal Disciplines
“KROK” University*

Doctor of Legal Sciences, Professor

Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113

e-mail: victoriasd@krok.edu.ua

[ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1794-2577](https://orcid.org/0000-0002-1794-2577)

Zdebskyi Yu.V.,

PhD student of «KROK» University

Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113

e-mail: zdebskyi.y@krok.edu.ua

[ORCID: https://orcid.org/0009-0009-7440-8774](https://orcid.org/0009-0009-7440-8774)

Анотація. В статті розглядається концепція конкуренції в ринковій економіці, де суб'єкти господарювання змагаються за переваги та споживачі мають можливість вибору серед різних продавців і покупців. Зазначено, що конкуренція стимулює інновації та поліпшення товарів та послуг, а також надає захист від недобросовісної конкуренції. Розглядаються окремі особливості розвитку правового регулювання конкуренції, захисту від недобросовісної конкуренції та природи формування одного з її аспектів – поширення інформації, що вводить в оману. Описується походження концепції конкуренції і вказує на її роль у світовій економіці, а також на регулювання та захист від недобросовісної конкуренції шляхом міжнародних конвенцій. Стаття вказує на обов'язок країн забезпечити ефективний захист від недобросовісної конкуренції і заборону недобросовісних практик у

сфері конкуренції, які можуть дискредитувати конкурентів. Містить історію розвитку нормативно-правового регулювання у галузі захисту від недобросовісної конкуренції в Сполучених Штатах Америки та Європейському Союзі, порівнюючи її з розвитком в Україні. Виділяються ключові події, такі як створення Федеральної торгової комісії у США та створення Європейської спільноти, а також нормативно-правові акти, які регулюють недобросовісну конкуренцію в ЄС. Автором звернено увагу на важливі законодавчі зміни в Україні, такі як: прийняття Закону про захист від недобросовісної конкуренції та зміни до законодавства після підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Підкреслюється важливість захисту від недобросовісної конкуренції в сучасних умовах і гармонізацію законодавства України з правом ЄС. Також стаття містить аналіз щорічних звітів про діяльність Антимонопольного комітету України (АМКУ) та виявлення фактів недобросовісної конкуренції. Автор додає науковий підхід, вказуючи на зв'язок між недобросовісною конкуренцією та зловживанням цивільним правом. У статті зроблено висновок, що правова невизначеність у підходах та критеріях оцінки обманливої інформації може призвести до зловживання правами суб'єктами господарювання і порушення недобросовісної конкуренції. Також наголошується на необхідності доповнення законодавства у галузі захисту конкуренції, щоб забезпечити більшу ясність та зрозумілість для суб'єктів господарювання і мінімізувати порушення конкуренції на ринках України.

Ключові слова: Антимонопольний комітет, конкуренція, недобросовісна конкуренція, інформація, що вводиться в оману.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 17.

Abstract. The article deals with the concept of competition in a market economy, where economic entities compete for advantages, and consumers have the choice among different sellers and buyers. It is noted that competition stimulates innovation and improvements in goods and services while also provides protection against unfair competition. The article discusses specific aspects of the development of legal regulation on competition, protection against unfair competition, and the nature of the formation of one of its aspects - the dissemination of misleading information. The article describes the origin of the competition concept and highlights its role in the global economy, as well as the regulation and protection against unfair competition through international conventions. The article emphasizes the obligation of countries to ensure effective protection against unfair competition and the prohibition of unfair practices in competition that can discredit competitors. It provides a historical overview of the development of legal regulation in the field of protection against unfair competition in the United States and the European Union, comparing it with the development in Ukraine. Key events, such as the establishment of the Federal Trade Commission in the United States and the creation of the European Community, are highlighted, along with legal acts regulating unfair competition in the EU. The article also draws attention to important legislative changes in Ukraine, such as the adoption of the Law on Protection against Unfair Competition and subsequent amendments following the signing of the Association Agreement with the EU. The article underscores the importance of protecting against unfair competition in contemporary conditions and the harmonization of Ukraine's legislation with EU law. It also contains an analysis of the annual reports of the Antimonopoly Committee of Ukraine and the detection of unfair competition facts. Additionally, the article introduces a scholarly approach by pointing out the connection between unfair competition and the abuse of civil rights. The author concludes that the legal ambiguity in approaches and criteria for assessing deceptive information can lead to the abuse of rights by economic entities and violations of competition. Therefore, there is a need for legislative amendments in the field of competition protection to provide clarity and comprehensibility for economic entities and minimize competition violations in the Ukrainian market.

Keywords: Antimonopoly Committee, competition, unfair competition, misleading information.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, ref.: 17.

Постановка проблеми. Сучасна ринкова економіка, яка також є елементом сучасної України після здобуття незалежності, посилює конкуренцію серед суб'єктів господарювання, в результаті чого виникають нові методи та шляхи окремого прояву недобросовісної конкуренції, як поширення інформації, яка вводиться в оману. Для впровадження

належного захисту суб'єктів господарювання та споживачів є дослідження наявності у законодавстві України та країн з розвинутою ринковою економікою прозорих та чітких підходів і критеріїв оцінки інформації, що вводиться в оману, як елементу недобросовісної конкуренції та застосування прозорого механізму їх кваліфікації на практиці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням окремих аспектів конкурентного права займалися ряд таких науковців: О.О. Бакалінська, Т.І. Швидка, В. В. Ліпінський, С.В. Шкляр, Н.М. Корчак, Ю.В. Журик, Б.Д. Леонов, І.А. Шумило, Г.О. Андрощук.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкуренція є невід'ємною частиною будь-якої ринкової економіки, де на ринку є суб'єкти господарювання – виробники товарів, послуг та їх споживачі. При цьому господарська діяльність суб'єктів господарювання переважно здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку.

Саме в процесі своєї господарської діяльності суб'єкти господарювання конкурують з іншими учасниками ринку намагаючись надати споживачам певних переваг і можливостей, що змушує конкурентів знаходитись у постійному пошуку інновацій, методів удосконалення власних товарів, послуг. В цей же час, також і споживачі намагаються придбати товар або послугу з кращою якістю, особливими властивостями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкуренція є невід'ємною частиною будь-якої ринкової економіки, де на ринку є суб'єкти господарювання – виробники товарів, послуг та їх споживачі. При цьому господарська діяльність суб'єктів господарювання переважно здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку.

Саме в процесі своєї господарської діяльності суб'єкти господарювання конкурують з іншими учасниками ринку намагаючись надати споживачам певних переваг і

можливостей, що змушує конкурентів знаходитись у постійному пошуку інновацій, методів удосконалення власних товарів, послуг. В цей же час, також і споживачі намагаються придбати товар або послугу з кращою якістю, особливими властивостями.

У перекладі з латинської мови слово «concurrentia» – є збіг, узгодженість, проте визначення слова «конкуренція» у сучасному світі є значно ширшим і відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції», конкуренцією – є змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку [1].

Вважається, що вперше конкуренцію досліджував французький економіст Анн Робер Жак Тюрго. Вчений, описуючи систему зародження нових економічних відносин, вказував на корисний вплив конкуренції як на покупців так і на товаровиробників [2].

Разом з цим, не помилкою буде твердження, що поруч із позитивним для економіки та суспільства явищем конкуренції завжди існувала «недобросовісна конкуренція» за якої нечесними діями суб'єкти господарювання бажають скористатися винаходами своїх конкурентів, скопіювати дизайн чи товари більш успішних товарів, іншим чином досягнути переваги, або принаймні економічних результатів.

Промисловий переворот країн світу у 19 сторіччі та їх бурхливий економічний розвиток призвів до

необхідності врегулювання та захисту результатів інтелектуальної діяльності товаровиробників, у зв'язку з чим у Парижі 20 березня 1883 року була підписана Паризька конвенція про охорону промислової власності [3].

Справжній же відлік нормативного регулювання принципів захисту від недобросовісної конкуренції має свій початок лише починаючи з 1900 року, адже перша редакція Паризької конвенції про охорону промислової власності 1883 року не містила в собі умови стосовно захисту від недобросовісної конкуренції. З огляду на це Паризька конвенція про охорону промислової власності була переглянута у Брюсселі 14 грудня 1900 р. і доповнена статтею 10bis, якою введено принцип захисту від недобросовісної конкуренції. Таким чином, захист від недобросовісної конкуренції визнано частиною охорони промислової власності вже більше століття.

Крок вперед у регулюванні захисту від недобросовісної конкуренції було здійснено під час наступного перегляду Паризької конвенції про охорону промислової власності на конференції у Вашингтоні, яка відбулась 02 червня 1911 р. Відповідно до цих змін стаття 10bis Паризької конвенції встановила обов'язок для країн союзу забезпечити ефективний захист від недобросовісної конкуренції.

Посилення обов'язку запроваджено разом із визначенням та прикладами дій недобросовісної конкуренції, які були включені до статті 10bis Паризької конвенції під час її чергового перегляду в Гаазі 06 листопада 1925 року.

У результаті проведених наступних конференцій з перегляду редакції Паризької конвенції, стаття 10bis наразі визначає, що:

1. Країни Союзу зобов'язані забезпечити громадянам країн, що беруть участь у Союзі, ефективний захист від недобросовісної конкуренції.

2. Актом недобросовісної конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових і торгівельних справах.

Зокрема підлягають забороні:

- всі дії, здатні будь-яким способом викликати змішування відносно підприємства, продуктів чи промислової або торговельної діяльності конкурента;
- неправильні ствердження при існуванні комерційної діяльності, що здатні дискредитувати підприємство, продукти чи промислову або торговельну діяльність конкурента;
- вказівки чи ствердження, використання яких при здійсненні комерційної діяльності може ввести громадськість в оману щодо характеру, способу виготовлення, властивостей, придатності до застосування чи кількості товарів.

В часи перших переглядів та доповнень до редакції Паризької конвенції, які нормативно утверджують захист від недобросовісної конкуренції, 26 вересня 1914 року в Сполучених Штатах Америки, президент Вудро Вільсон підписанням відповідного Закону (Federal Trade Commission Act) заснував Федеральну торговельну комісію, яка, відкривши свої двері 16 березня 1915 року, стала на шлях захисту споживачів і сприяння конкуренції, ставши одним із світових візирів із застосування методів та практик захисту від недобросовісної конкуренції [4].

Грунтового значення для подальшого формування підходів і критеріїв оцінки інформації, що вводить в оману, як елементу захисту від недобросовісної конкуренції у глобальному вимірі стало створення Європейської спільноти, яка серед своїх цілей у Договорі про заснування Європейської Спільноти, визначає високий рівень конкурентоспроможності (стаття 2), а серед завдань – забезпечення неспотвореної конкуренції на внутрішньому ринку [5].

На сьогоднішній день в країнах Європейського Союзу на захист від недобросовісної конкуренції діє ряд нормативно-правових актів, які на відміну від загальних визначень щодо захисту від недобросовісної конкуренції деталізують види та практики можливих недобросовісних дій, зокрема: Директива № 2005/29/ЄС Європейського парламенту та Ради від 11 травня 2005 року щодо недобросовісної комерційної практики між бізнесом і споживачем на внутрішньому ринку («Unfair Commercial Practices Directive») [6].

В свою чергу Україна почала запровадження ринкової економіки лише після проголошення незалежності в серпні 1991р. та формування підходів і критеріїв оцінки інформації, що вводять в оману нормативного регулювання було наступним.

Першим національним нормативно-правовим актом, який регулює конкуренцію став Закон України «Про обмеження монополізації та попередження недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» прийнятий у період становлення держави 18.02.1992 р. [7].

При цьому такий закон у доволі обмеженій кількості передбачав методи недобросовісної конкуренції і варто відзначити, що їх викладення

запозичено з Паризької конвенції про захист промислової власності, яка набрала чинності для України 25.12.1991 р.

У зв'язку з цим, серед іншого, передбачалась заборона умисного поширення неправдивих або неточних відомостей, які можуть завдати шкоди діловій репутації або майновим інтересам іншого підприємця.

Через два роки – 26.11.1993р. був прийнятий Закон України «Про Антимонопольний Комітет України» [8], який започаткував роботу Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ), як державного органу, покликаного забезпечувати відповідно до його компетенції державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства. При цьому захист конкуренції, як основну мету діяльності АМКУ було покладено на комітет лише після прийняття змін до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Законом України № 1907-III від 13.07.2000 р. [9].

Починаючи з 28.06.1996р. Конституція України у статті 42 гарантує право кожному на підприємницьку діяльність, забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та забороняє недобросовісну конкуренцію [10]. Додатково у 1996 р. положення про недобросовісну конкуренцію були переглянуті та інкорпоровані до окремого Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», що містить розширений перелік заборон недобросовісної конкуренції [11].

Наступним кроком у регулюванні конкуренції в Україні стало прийняття у 2003 році Господарського кодексу України [12], яким введено положення щодо

підтримки державою конкуренції як змагання між суб'єктами господарювання, проголошення антимонопольно-конкурентної політики одним із основних напрямів економічної політики держави; та Цивільного кодексу України [13], який забороняє використання цивільних прав з метою неправомірного обмеження конкуренції, зловживання монопольним становищем на ринку, а також недобросовісну конкуренцію.

Тільки наприкінці 2008 р., коли Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» було доповнено статтею 15¹, в Україні, окрім приділення законодавством загальної уваги до захисту від недобросовісної конкуренції, було дано початок врахуванню такого аспекту недобросовісної конкуренції як поширення інформації, яка вводить в оману.

Підписавши Угоду про асоціацію у 2014 році [14], Україна взяла на себе зобов'язання із подальшої гармонізації конкурентного законодавства України. Стаття 256 Угоди передбачає подальше наближення законодавства України до права ЄС та має перелік положень Регламентів ЄС, які потрібно імплементувати до законодавства України.

Наразі аналіз щорічних звітів діяльності АМКУ свідчить про те, що за досить короткий час найбільша кількість виявлених фактів недобросовісної конкуренції стосувалася порушення саме статті 15¹ Закону «Про захист від недобросовісної конкуренції», яка полягає в отриманні необґрунтованих переваг над конкурентами шляхом введення в оману споживачів. До прикладу, у 2019 році 84% зафіксованих АМКУ порушень Закону «Про захист від

недобросовісної конкуренції» стосувалися виключно статті 15¹ Закону [15]. У 2020 році питома вага порушень статті 15¹ Закону становила вже 85% [16].

Якщо проаналізувати інформацію АМКУ, то суттєва частина фактів недобросовісної конкуренції (48% у 2019 році), яка виражалася у формі поширення інформації, яка вводить в оману, припала на ринок «охорони здоров'я, лікарських та медичних засобів» [15].

Доречно звернути увагу, що наразі в Україні більшість підходів та критеріїв оцінки інформації, як такої, що вводить в оману можна виокремити лише аналізуючи справи, розглянуті АМКУ стосовно порушників недобросовісної конкуренції та досліджуючи рекомендаційні роз'яснення від цього державного органу покликаного захищати конкуренцію.

Як справедливо зазначає в своїй науковій праці Бакалінська О.О., недобросовісна конкуренція може бути формою зловживання суб'єктивним цивільним правом [17]. На думку Бакалінської О. О., зловживання цивільним правом можна визначити як особливий вид цивільного правопорушення, який пов'язаний з умисним виходом особи у ситуації правової невизначеності за внутрішні межі суб'єктивного цивільного права (визначені в тому числі критеріями розумності та добросовісності) для досягнення своєї незаконної або прихованої мети за допомогою формально правомірних дій, що внаслідок абстрактності чи обмеженості регулювання, наявності прогалін, застережень, помилки суперечності правових норм і договірних умов призводять до порушення чи обмеження прав окремих суб'єктів цивільних правовідносин.

Висновки. Отже, виходячи з окресленого вище можемо констатувати, що правова невизначеність підходів і критеріїв оцінки інформації, що вводить в оману, як один з видів недобросовісної конкуренції може сприяти як зловживанню суб'єктами господарювання своїми правами так і неумисному порушенню

недобросовісної конкуренції. Таким чином, існує необхідність доповнення законодавства у сфері захисту конкуренції підходами і критеріями, щоб суб'єкти господарювання без додаткових зусиль мали можливість тлумачити чинні норми та мінімізувати порушення конкуренції на ринках України.

Література:

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 12. ст.64.
2. Келічавий А.В. Еволюція конкуренції: від зародження поняття до сучасних особливостей. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Випуск 5 (115). 2015. С. 58-63.
3. Паризька конвенція з охорони промислової власності від 20.03.1883 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text. (дата звернення: 19.10.2023).
4. Federal Trade Commission Act. URL: https://www.ftc.gov/sites/default/files/documents/statutes/federal-trade-commission-act/ftc_act_incorporatingus_safe_web_act.pdf (дата звернення: 19.10.2023).
5. Договір про заснування Європейської Спільноти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text (дата звернення: 19.10.2023).
6. Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council of 11 May 2005. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0029&from=EN> (дата звернення: 19.10.2023).
7. Про обмеження монополізації та попередження недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2132-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992. № 21. ст. 296.
8. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1993. № 50. ст.472.
9. Про внесення змін до Закону України Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 13 липня 2000 року № 1907-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2000. № 41. ст. 343.
10. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
11. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 36. ст.164.
12. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 18-22. Ст. 144.
13. Цивільний кодекс України: від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 40. Ст. 456.
14. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, яку ратифіковано: Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 40. ст.2021.
15. Антимонопольний комітет України. Річний звіт 2019. URL: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5e7/b2b/61d/5e7b2b61dcf08200345915.pdf> (дата звернення: 19.10.2023).
16. Антимонопольний комітет України. Річний звіт 2020. URL: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/4a0/e26/6054a0e268fc0702551413.pdf>(дата звернення: 19.10.2023).
17. Бакалінська О.О. Недобросовісна конкуренція як форма зловживання суб'єктивним цивільним правом. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (14). 2012. С. 17-21.

References:

1. On Protection of Economic Competition: Law of Ukraine of January 11, 2001 № 2210-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2210-14?lang=uk#Text> (Accessed 19 October 2023).
2. Kelichavyi A. (2015) “The evolution of competition from the birth of the concept to the modern features”, № 5 (115). Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. Available at: [https://ird.gov.ua/sep/sep20155\(115\)/sep20155\(115\)_058_KelichavyiAV.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20155(115)/sep20155(115)_058_KelichavyiAV.pdf) (Accessed 10 October 2023).
3. Paris Convention for the Protection of Industrial Property dated 20 March 1883. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text (Accessed 19 October 2023).
4. Federal Trade Commission Act. Available at: https://www.ftc.gov/sites/default/files/documents/statutes/federal-trade-commission-act/ftc_act_incorporatingus_safe_web_act.pdf (Accessed 19 October 2023).
5. Treaty establishing the European Economic Community. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text (Accessed 19 October 2023).
6. Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council of 11 May 2005. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005L0029&from=EN> (Accessed 19 October 2023).
7. On limiting monopoly and preventing unfair competition in business activities: Law of Ukraine of February 18, 1992 № 2132-XII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-12#Text> (Accessed 19 October 2023).
8. On the Anti-monopoly Committee of Ukraine: Law of Ukraine of November 26, 1993 № 2132-XII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (Accessed 19 October 2023).
9. On changes to the Law on the Anti-monopoly Committee of Ukraine: Law of Ukraine of July 13, 2000 № 1907-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1907-14?lang=uk#Text> (Accessed 19 October 2023).
10. The Constitution of Ukraine: Law of Ukraine of June 28, 1996 № 254k / 96-BP. Known. The Verkhovna Rada of Ukraine. 1996. № 30. Art. 42.
11. On Protection Against Unfair Competition: Law of Ukraine of June 7, 1996 № 236/96-VR. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/236/96-%D0%B2%D1%80?lang=uk#Text> (Accessed 19 October 2023).
12. Economic Code of Ukraine: Law of Ukraine of January 16, 2003 № 436-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/436-15?lang=uk> (Accessed 19 October 2023).
13. The Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine of January 16, 2003 № 435-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/435-15?lang=uk#Text> (Accessed 19 October 2023).
14. Association Agreement between The European Union, the European Atomic Energy Community and its member states, of the one part, and Ukraine, of the other part: ratified Law of Ukraine of September 16, 2014 № № 1678-VII. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/984_011?lang=uk (Accessed 19 October 2023).
15. The Report of the Anti-monopoly Committee of Ukraine for 2019. Available at: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5e7/b2b/61d/5e7b2b61dcf08200345915.pdf> (Accessed 19 October 2023).
16. The Report of the Anti-monopoly Committee of Ukraine for 2020. Available at: <https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/4a0/e26/6054a0e268fc0702551413.pdf> (Accessed 19 October 2023).
17. O. Bakalinska (2012) “Unfair competition as a form of abuse of subjective civil rights”, № 2 (14). Visnyk of the National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute” Politology. Sociology. Right. Available at: https://ela.kpi.ua/jspui/bitstream/123456789/3241/1/25_bak.pdf (Accessed 19 October 2023).

Стаття надійшла до друку 25.10.2023